

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора Андріївського
ліцею № 2 Донецької селищної
ради Ізюмського району
Харківської області

Олена БУТКО
«31» серпня 2021 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 3-4 класів

Андріївського ліцею №2 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області

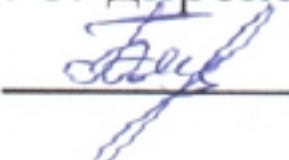
(відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України від 08.10.2019
№ 1273 « Про затвердження типових освітніх та навчальних програм
для 3 -4-х класів закладів загальної середньої освіти»)

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Андріївського ліцею № 2
Донецької селищної ради
Ізюмського району

Харківської області,
протокол від 31.08.2021 № 1

Голова педагогічної ради,
в. о. директора ліцею

 Олена БУТКО

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей; розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму для 3-4 класів Андріївського ліцею № 2 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено змістові лінії; очікувані результати навчання та відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Річний навчальний план визначає тижневий обсяг навчального навантаження здобувачів освіти.

Програму побудовано із врахуванням наступних принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного

здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми необхідно використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту, освітня програма Андріївської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області спланована і організована для досягнення визначених результатів навчання.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи,

забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Програми інваріантного складника річного навчального плану є обов'язковими для використання в закладі освіти.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 3 класі підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Річний навчальний план для 3-4 класів початкової школи

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень		
		3 кл.	4 кл.	Разом
Інваріантний складник				
Мовно-літературна, у тому числі:		10	10	20
Українська мова та література		7	7	
Іноземна мова		3	3	
Математична		5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	1	4
Інформатична		1	1	
Мистецька		2	2	4
Фізкультурна*		3	3	6
Усього		25	25	50
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	26	52
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річному навчальному плані Андріївського ліцею № 2 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області, в якому представлено цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти.

Мовно-літературна освітня галузь у 3 класі реалізується через навчальні предмети «Українська мова» та «Читання»; іншомовна через навчальний предмет "Іноземна мова(англійська)", освітня галузь "Математика" через навчальний предмет "Математика". Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються інтегрованим курсом за різними видами інтеграції "Я досліджую світ". Технологічна освітня галузь реалізується

через предмет "Дизайн і технології". Мистецька освітня галузь реалізується через предмети "Музичне мистецтво", "Образотворче мистецтво". Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет "Фізична культура".

Річний навчальний план встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижнєве навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану, Державного стандарту через окремі предмети, інтегровані курси та зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Інваріантна складова сформована на державному рівні і є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності.

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення мовно – літературної галузі (мовою національних меншин, (російською мовою)).

Варіативність змісту початкової освіти реалізується і через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь, тощо.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах:

№ з/п	Назва типової освітньої програми
1.	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.

(затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 27.12.2018 № 1461)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти:

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Мовно-літературна освітня галузь. Українська мова

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в гімназії.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

– виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

– розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;

- формування повноцінної навички письма, вміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в учнів початкової школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

На вивчення української мови в 3 класі виділено 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<i>уважно слухає</i> репліки співрозмовника, <i>уточнює</i> почуте в діалозі з огляду на ситуацію спілкування; [3 МОВ 1.1] <i>сприймає уважно</i> монологічне висловлення з конкретною метою; [3 МОВ 1.1] <i>розуміє й адекватно виконує</i> навчальні дії відповідно до прослуханої інструкції, настанови вчителя; [3 МОВ 1.1] <i>передає</i> зміст почутого (послідовність подій у розповіді, перелік ознак в описі, наведені аргументи в міркуванні); [3 МОВ 1.2] <i>добирає</i> заголовки до частин прослуханого тексту; [3 МОВ 1.2] <i>визначає</i> тему і мету усного повідомлення; [3 МОВ 1.4] <i>вибирає</i> інформацію з почутого з певною метою, <i>використовує</i> її для створення власних висловлень; [3 МОВ 1.3] <i>визначає</i> позицію мовця, погоджується з нею або <i>заперечує</i>; [3 МОВ 1.5] <i>висловлює</i> власні думки з приводу почутого, <i>аргументує</i> їх, спираючись на власний досвід; [3 МОВ 1.6] <i>вступає і підтримує</i> діалог на теми, пов'язані з важливими життєвими ситуаціями; [3 МОВ 1.7] <i>аргументує</i> свої думки під час розмови; [3 МОВ 1.6], [3 МОВ 1.7] <i>виявляє</i> доброзичливе ставлення до думок інших; <i>дотримується</i> етичних норм спілкування, правил етикету; [3 МОВ 1.8] <i>вживає</i> у процесі спілкування правильні форми звертань, слів, що виражають прохання, пропозицію, побажання, вибачення; [3 МОВ 1.7], [3 МОВ 1.8] <i>формулює</i> розгорнуту відповідь на поставлене запитання; [3 МОВ 1.6] <i>доводить</i> аргументовано свою думку; [3 МОВ 1.6] <i>будує</i> усне зв'язне висловлення (розповідь, опис, міркування) за малюнком, ситуацією з опорою на допоміжні матеріали (частиною тексту, планом, опорними словами, словосполученнями); [3 МОВ 1.6] <i>бере участь</i> у створенні есе під керівництвом учителя; [3 МОВ 1.6] <i>використовує</i> виражальні засоби мови; [3 МОВ 1.7] <i>висловлює</i> власну думку про предмети, явища, події [3 МОВ 1.6]	Сприймання усної інформації. Робота над розумінням діалогічного й монологічного мовлення. Сприймання і розуміння навчальних інструкцій, настанов. Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого. Відтворення змісту прослуханого своїми словами. Визначення теми і мети почутої інформації. Вибір необхідної інформації з почутого. Оцінювання усної інформації. Вираження власної думки щодо змісту прослуханого. Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами культури спілкування. Створення усних монологічних висловлень (розповідь, опис, міркування, есе) самостійно та з опорою на дидактичні матеріали (даним початком, основною частиною або кінцівкою, складеним планом). Використання виражальних засобів мови
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	
<i>дотримується</i> загальних правил письма; [3 МОВ 3.1] <i>дотримується</i> пропорційної висоти, ширини, нахилу великих і малих букв та пунктуаційних знаків (! ?) у зошиті в одну лінійку; [3 МОВ 3.1] <i>нарощує</i> швидкість письма, безвідривно поєднуючи елементи букв та букви між собою; [3 МОВ 3.1] <i>прискорює</i> письмо в міру своїх психофізіологічних можливостей, не спотворюючи форми букв та їх поєднань; [3 МОВ 3.1]	Розвиток навички письма. Дотримання графічних, гігієнічних і технічних правил письма. Формування навички письма в графічній сітці в одну лінію. Розвиток швидкості письма: безвідривне поєднання елементів букв <i>и, л, п; н, р, ф</i> та 3-4 букв

<i>пише</i> розбірливо; [3 МОВ 3.1] <i>оформлює</i> охайно письмову роботу в зошиті в одну лінію; [3 МОВ 3.1] <i>дотримується</i> абзаців, полів зошита; [3 МОВ 3.1] <i>записує</i> слова в колонку; [3 МОВ 3.1] <i>обирає</i> для оформлення повідомлення відповідний шрифт, розмір і колір букв тощо; [3 МОВ 3.1] <i>створює</i> письмове висловлення (розповідь, опис) на добре відому й цікаву тему, на основі вражень від прочитаного твору, переглянутого фільму, ситуації з життя; [3 МОВ 3.1], [3 МОВ 3.2] <i>висловлює</i> своє ставлення до того, про що пише; [3 МОВ 3.1] <i>складає і записує</i> художні і науково-популярні описи за поданим зразком, використовуючи інформацію з різних джерел; [3 МОВ 3.1] <i>будує</i> текст-міркування за зразком та поданим початком; [3 МОВ 3.1] <i>письмово переказує</i> текст розповідного змісту; [3 МОВ 3.1] <i>використовує</i> у власних текстах виражальні засоби мови; [3 МОВ 3.1] <i>оформлює</i> власне висловлення так, щоб воно було грамотним (у межах вивченого) і зрозумілим; [3 МОВ 3.1] <i>знаходить і акуратно виправляє</i> у власному тексті помилки (графічні, орфографічні, граматичні, лексичні і стилістичні), орієнтуючись на пам'ятку, підготовлену вчителем; [3 МОВ 3.3] <i>обговорює</i> письмові роботи (власні й однокласників) у парі, невеликій групі, <i>визначає</i> позитивні характеристики [3 МОВ 3.3]	між собою типу <i>дим, мили, ориз, трив</i> без викривлення графем. Дотримання культури оформлення письмових робіт. Побудова зв'язних текстів (розповідь, опис, міркування). Письмове переказування тексту розповідного змісту. Висловлення власного ставлення до змісту написаного. Використання виражальних засобів мови. Перевірка та редагування текстів. Обговорення письмових робіт
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	
<i>сприймає</i> доступні медіатексти; [3 МОВ 1.1], [3 МОВ 2.1] <i>визначає</i> мету простих медіаповідомлень; [3 МОВ 1.4], [3 МОВ 2.2] <i>інтерпретує</i> медіаповідомлення на основі власного досвіду; [3 МОВ 1.4], [3 МОВ 2.2] <i>виділяє</i> цікаву для себе інформацію; [3 МОВ 1.3] <i>намагається виявити</i> приховану інформацію в медіапродуктах; [3 МОВ 1.4] <i>пояснює</i> свою реакцію на медіаповідомлення (як буде реагувати у відповідь); [3 МОВ 1.5] <i>створює</i> прості медіапродукти (листівка, запрошення, sms-повідомлення, фотоколаж, книжечка тощо); [3 МОВ 1.7], [3 МОВ 3.2] <i>пояснює</i>, кому і для чого призначені створені ним медіапродукти [3 МОВ 1.7]	Сприймання простих медіатекстів, виявлення в них очевидних ідей та прихованої інформації. Висловлення власного ставлення до медіаповідомлень. Створення простих медіапродуктів
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	
<i>правильно вимовляє</i> слова з апострофом, звуками [г], [дж], [дз], [дз'], дзвінками приголосними звуками в кінці слова і складу перед глухим, ненаголошеними голосними [е], [и], подовженими приголосними звуками; [3 МОВ 4.1] <i>правильно наголошує</i> загальноновживані слова; [3 МОВ 4.1] <i>відтворює</i> напам'ять український алфавіт; [3 МОВ 4.1]	Дослідження фонетичних закономірностей української мови. Дотримання орфоепічних вимог у власному мовленні. Застосування алфавіту.

розташовує 7-9 слів за алфавітом, орієнтуючись на першу і другу літери; [3 МОВ 4.1] користується алфавітом під час роботи з навчальними словниками; [3 МОВ 4.1] пояснює пряме і переносне значення слів; [3 МОВ 4.1] добирає до поданого слова 1-2 найуживаніші синоніми, антонім; [3 МОВ 4.1] користується навчальними словниками синонімів, антонімів; [3 МОВ 2.5] розпізнає найуживаніші багатозначні слова і пояснює їх різні значення; [3 МОВ 4.1] знаходить і пояснює роль синонімів, антонімів, багатозначних слів у тексті; [3 МОВ 4.1] доречно використовує у власних висловленнях слова в прямому і переносному значеннях, синоніми, антоніми, багатозначні слова; [3 МОВ 4.2] визначає і пояснює роль закінчення, кореня, префікса, суфікса в слові; [3 МОВ 4.1] розрізняє спільнокореневі слова і форми того самого слова (з допомогою вчителя); [3 МОВ 4.1] пояснює, що таке орфограма; [3 МОВ 4.1] розпізнає слова з орфограмами і перевіряє їх; [3 МОВ 4.1] правильно записує слова з ненаголошеними голосними [е], [и] в корені, які перевіряються наголосом; [3 МОВ 4.1] користується орфографічним словником для перевірки написання слів з ненаголошеними [е], [и], що не перевіряються наголосом; [3 МОВ 4.1] правильно записує слова з префіксами роз-, без-, з- (с-); [3 МОВ 4.1] розпізнає в тексті і самостійно добирає іменники, ставить до них питання; [3 МОВ 4.1] розпізнає іменники, які називають опредмечені дії, ознаки; [3 МОВ 4.1] розрізняє іменники – назви істот і неістот, правильно ставить до них питання; [3 МОВ 4.1] розрізняє власні і загальні іменники; [3 МОВ 4.1] записує власні іменники з великої букви; [3 МОВ 4.1] визначає рід іменників; [3 МОВ 4.1] змінює іменники за числами; [3 МОВ 4.1] доречно вживає іменники у власному мовленні; [3 МОВ 4.2] розпізнає прикметники в тексті; [3 МОВ 4.1] пояснює роль прикметників у мовленні; [3 МОВ 4.1] будує словосполучення прикметників з іменниками, встановлює між ними граматичний зв'язок за допомогою питань; [3 МОВ 4.1] змінює прикметники за родами і числами у сполученні з іменниками; [3 МОВ 4.1] розпізнає граматичну форму прикметника за родовим закінченням, поставленим питанням, за іменником, з яким він зв'язаний; [3 МОВ 4.1] вживає прикметники у власних висловленнях з метою їх у вираження; [3 МОВ 4.2] розпізнає серед слів числівники, які відповідають на питання скільки?; [3 МОВ 4.1] правильно вимовляє, наголошує і записує числівники, які використовуються для запису дати в зошиті; [3 МОВ 4.1] правильно читає числові вирази; [3 МОВ 4.1] розпізнає дієслова в тексті, ставить до них питання; [3 МОВ 4.1]	Користування навчальними словниками. Спостереження за лексичним значенням слова. Вживання у власному мовленні слів різних лексичних груп (слова в прямому і переносному значеннях, синоніми, антоніми, багатозначні слова). Дослідження будови слова. Розрізнення форм слова і споріднених слів. Дослідження орфограм, пов'язаних з будовою слова. Спостереження за номінативною функцією іменників у мовленні. Розрізнення назв істот і неістот, власних і загальних іменників. Визначення роду іменників. Змінювання іменників за числами. Вживання іменників у власних висловленнях. Дослідження ролі прикметників у мовленні. Встановлення зв'язку прикметників з іменниками. Змінювання прикметників за родами і числами. Використання прикметників у власному мовленні. Засвоєння правильної вимови і правопису найуживаніших числівників.
---	--

<i>розрізняє</i> часові форми дієслів; [3 MOV 4.1] <i>змінює</i> дієслова за часами; [3 MOV 4.1] <i>правильно записує</i> <i>не</i> з дієсловами; [3 MOV 4.1] <i>добирає</i> дієслова-синоніми, антоніми, з прямим і переносним значеннями і <i>доречно вживає</i> їх у власних висловленнях; [3 MOV 4.1], [3 MOV 4.2] <i>правильно інтонує</i> речення, різні за метою висловлювання та вираженням почуттів; [3 MOV 4.1] <i>правильно будує і записує</i> розповідні, питальні, спонукальні, окличні і неокличні речення; [3 MOV 4.1] <i>правильно інтонує і записує</i> речення зі звертанням; [3 MOV 4.1] <i>використовує</i> форми кличного відмінка під час звертань; [3 MOV 4.1] <i>визначає</i> в реченні головні (підмет і присудок) та другорядні (без поділу на види) члени речення; [3 MOV 4.1] <i>виділяє</i> словосполучення в групі підмета і групі присудка; [3 MOV 4.1] <i>встановлює</i> зв'язок між головним і залежним словом у словосполученні; [3 MOV 4.1] <i>встановлює</i> граматичні зв'язки між словами в простому реченні за допомогою питань; [3 MOV 4.1] <i>будує</i> різні види простих речень; [3 MOV 4.1] <i>визначає</i> в тексті зачин, основну частину і кінцівку; [3 MOV 4.1] <i>розпізнає</i> текс-розповідь, опис, міркування, есе; [3 MOV 4.1] <i>розрізняє</i> за характерними ознаками художні, науково-популярні та ділові тексти; [3 MOV 4.1] <i>визначає</i> тему і мету тексту; [3 MOV 2.2], [3 MOV 4.1] <i>добирає</i> заголовок відповідно до теми тексту; [3 MOV 4.1] <i>складає</i> плану тексту; [3 MOV 4.1] <i>дотримується</i> абзаців у оформленні текстів на письмі; [3 MOV 4.1] <i>використовує</i> для зв'язку речень у тексті займенники, прислівники, близькі за значенням слова [3 MOV 4.2]	Дослідження ролі дієслів у мовленні. Змінювання дієслів за часами. Правопис <i>не</i> з дієсловами. Вживання дієслів у власному мовленні. Дослідження речень, різних за метою висловлювання, інтонацією, зі звертаннями. Визначення в реченні головних і другорядних членів. Встановлення зав'язків між словами в словосполученні і реченні. Побудова різних видів речень. Дослідження будови тексту. Розрізнення різних типів і стилів текстів (художні, науково-популярні, ділові). Визначення теми і мети тексту. Складання плану тексту
--	---

3-4 клас

Очікувані результати навчання здобувачів освіти	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<i>сприймає уважно</i> усну інформацію; [4 MOV 1.1] <i>ставить</i> уточнювальні запитання відповідно до мети слухання; [4 MOV 1.1] <i>виконує</i> усні інструкції й настанови вчителя щодо навчальних завдань; [4 MOV 1.1] <i>передає</i> зміст почутого творчо (змінює оповідача в тексті-розповіді, послідовність наведених ознак в описі, послідовність аргументів у міркуванні, доповнює опис іншими ознаками, а міркування іншими аргументами); [4 MOV 1.2] <i>вибирає</i> з почутого інформацію для створення власного висловлення з конкретною метою (усне оголошення, усний відгук, усний стислий переказ); [4 MOV 1.3] <i>узагальнює і систематизує</i> почуту інформацію; [4 MOV 1.4]	Сприймання усної інформації з певною метою. Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого. Відтворення змісту почутого творчо. Вибір і використання інформації з почутого для створення власних висловлень. Зіставлення теми й головної думки усного повідомлення з власним досвідом.

<i>прогнозує</i>, як отриману інформацію можна використати з користю; [4 МОВ 1.4] <i>зіставляє</i> тему й головну думку усного повідомлення з власними спостереженнями, поведінкою, досвідом; [4 МОВ 1.4] <i>висловлює</i> власне ставлення до усного повідомлення; [4 МОВ 1.5] <i>обґрунтовує</i> своє ставлення до почутого, спираючись на набуті знання, власний досвід; [4 МОВ 1.5] <i>визначає</i> позицію мовця, погоджується з нею чи заперечує; [4 МОВ 1.5] <i>ініціює</i> спілкування на тему, яка зацікавила; [4 МОВ 1.6] <i>бере участь</i> у дискусії, наводить докази; [4 МОВ 1.6] <i>висловлює</i> доброзичливо своє ставлення до думок інших співрозмовників (поділяє їх повністю, частково чи аргументовано відхиляє); [4 МОВ 1.6] <i>висловлює й аргументує</i> свою позицію; [4 МОВ 1.6] <i>обирає</i> вербальні й невербальні засоби спілкування для досягнення мети; [4 МОВ 1.7] <i>дотримується</i> мовленнєвого етикету, норм літературної вимови; [4 МОВ 1.8] <i>будує</i> самостійно усне зв'язне висловлення (розповідь, опис, міркування, есе) за спостереженнями в навколишньому світі, ілюстрацією, поданим зачином або кінцівкою, за опорними словами, за поданим або колективно чи самостійно складеним планом; [4 МОВ 1.6] <i>використовує</i> виражальні засоби мови; [4 МОВ 1.7] <i>виражає</i> своє ставлення до висловлюваного; [4 МОВ 1.6] <i>дає загальну оцінку</i> почутому діалогу або розповіді, опису, есе чи міркуванню; [4 МОВ 1.5] <i>пропонує</i>, як можна вдосконалити або доповнити зв'язне висловлення [4 МОВ 4.2]	Оцінювання усної інформації. Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, вербальними і невербальними засобами, етикетними нормами культури спілкування. Створення усних монологічних висловлень (розповідь, опис, міркування, есе). Використання виражальних засобів мови. Удосконалення власних висловлень
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	
<i>самостійно контролює</i> виконання загальних правил письма; [4 МОВ 3.3] <i>нарощує</i> швидкість письма, безвідривно поєднуючи елементи букв та букви між собою, зберігаючи розбірливість; [4 МОВ 3.1] <i>спрощує</i> окремі форми букв, їх поєднання, зберігаючи розбірливість читання написаного; [4 МОВ 3.1] <i>пише</i> в темпі, який дає змогу записати власну думку та інформацію з різних джерел; [4 МОВ 3.1] <i>пише</i> розбірливо; [4 МОВ 3.1] <i>робить</i> охайні виправлення; [4 МОВ 3.3] <i>дотримується</i> абзаців, полів зошита; [4 МОВ 3.1] <i>записує</i> слова в колонку; [4 МОВ 3.1] <i>заповнює</i> таблицю; [4 МОВ 3.1] <i>складає</i> тексти для письмового спілкування (оголошення, запрошення, афіша тощо); [4 МОВ 3.1], [4 МОВ 3.2] <i>створює і записує</i> загадки, невеликі казки тощо з орієнтацією на читача; [4 МОВ 3.1] <i>обирає</i> для власного повідомлення відповідне оформлення (шрифт, розмір, колір букв тощо); [4 МОВ 3.1] <i>складає</i> самостійне письмове висловлення (розповідь, опис, міркування) на добре знайомі й цікаві теми; [4 МОВ 3.1]	Удосконалення навички письма. Самоконтроль за виконанням графічних, технічних, гігієнічних правил письма. Розвиток швидкості письма: безвідривне поєднання елементів букв <i>х, ж, ю</i> та 4-6 букв типу <i>день, злива, очерет</i>, спрощення окремих форм букв та їх поєднань. Дотримання культури оформлення письмових робіт. Створення коротких письмових повідомлень, малих фольклорних форм. Побудова зв'язних текстів різних типів (розповідь, опис, міркування).

динаміка, гучність, ритм, тембр (голос та деякі музичні інструменти), лад (мажор, міно́р); [3 МІО 2.2] <i>розпізнає</i> прості музичні форми (двочастинна, тричастинна, куплетна); [3 МІО 2.1]; [3 МІО 2.2] <i>визначає</i> особливості втілення образу у творах образотворчого мистецтва та архітектури [3 МІО 2.2]; <i>характеризує</i> колір об'єктів довкілля відповідно до часу доби та пір року [3 МІО 2.2]; <i>висловлює судження щодо</i> передання емоційного стану зображуваних об'єктів та явищ навколишнього світу у творі (зокрема, у стані спокою та в русі) [3 МІО 2.1]; <i>визначає</i> композиційну будову твору образотворчого мистецтва та архітектури [3 МІО 2.2]; <i>вирізняє</i> кольорову гаму твору (тепла, холодна), тональність (світлі й темні кольори), насиченість (яскравий, тьмянний) загальний колорит; елементи композиції твору (центр, головне і другорядне; побудову твору (симетричну та асиметричну, статичну, динамічну, ритмічну, метричну) [3 МІО 2.1]; <i>цілісно охоплює увагою</i> художній твір; зосереджується на характерних деталях; <i>порівнює</i> музичні та візуальні, хореографічні образи; [3 МІО 2.1]; <i>зіставляє</i> твори мистецтва та явища довкілля (за допомогою вчителя) [3 МІО 1.3]; [3 МІО 2.2]; <i>вирізняє</i> елементи художньої мови творів синтетичних видів мистецтва для характеристики художнього образу: акторську гру, костюми, декорації, музичне оформлення театрального/екранного твору [3 МІО 2.2]; <i>розрізняє</i> засоби виразності та характеризує музичні твори вокальні та інструментальні; [3 МІО 2.2] <i>розрізняє засоби виразності та характеризує</i> твори живопису, графіки, скульптури [3 МІО 2.2]; <i>розрізняє та характеризує</i> виразні засоби різновидів театального мистецтва (драматичний, ляльковий, музичний), народної, класичної та сучасної хореографії; [3 МІО 2.2] <i>розрізняє та характеризує</i> виразні засоби анімаційних фільмів; [3 МІО 2.2] <i>розпізнає та характеризує</i> художні матеріали, якими виконана учнівська творча робота (кольорові олівці, фломастери, акварель, гуаш, пластилін тощо) [3 МІО 2.2]; <i>порівнює</i> природні форми, образи довкілля з їх художнім (декоративним) трактуванням [3 МІО 1.3]; <i>визначає</i> власні емоції від сприймання мистецьких творів [3 МІО 3.4]; <i>добирає</i> слова для характеристики вражень із власного запасу [3 МІО 3.3]; <i>пояснює</i>, що подобається або не подобається у творі [3 МІО 2.1]; <i>обирає</i> твори відповідно до свого настрою; <i>пояснює</i>, від чого дістає насолоду; <i>добирає</i> твори для поліпшення свого настрою [3 МІО 2.1]; [3 МІО 3.4] <i>відтворює</i> емоційні враження від твору мистецтва улюбленими художніми засобами [3 МІО 3.4]; <i>порівнює</i> свої настрої та почуття із тими що втілені у художньому творі (на основі діалогу між автором та глядачем) [3 МІО 2.1].	Участь в обговоренні мистецького твору з використанням знайомих мистецьких термінів. Використання декору для створення образу. Ознайомлення з елементарними поняттями з кольорознавства та композиції. Сприймання синтетичних образів. Зіставлення виразних засобів різних видів мистецтва. Зіставлення художніх образів, подібних за сюжетом та втілених у різних видах мистецтва. Мистецька пропедевтика. Знайомство з різновидами музичного (вокальна, інструментальна), образотворчого (живопис, графіка, скульптура); театального (драматичний, ляльковий, музичний) мистецтва, хореографії (народна, класична, сучасна), кіно (кінофільм, мультфільм); жанрами музичного мистецтва (пісня, танець, опера, балет); жанрами образотворчого мистецтва (портрет, пейзаж (краєвид), натюрморт, анімалістичний тощо); видами орнаментів (рослинний, геометричний тощо та за призначенням (стрічковий, розетка); видами анімації (мальована, лялькова, пластилінова, комп'ютерна), танцями (гопак, козачок, вальс, полька тощо). Спостереження за довкіллям та його втіленням у художніх образах. Самопізнання через сприймання творів мистецтва.
---	--

	Вербальний опис вражень, емоцій, викликаних творами. Використання у сприйманні творів різних видів мистецтва для задоволення та поліпшення власного емоційного стану. Самовираження у художньо-творчій діяльності Розуміння значення мистецтва у житті людини.
Комунікація через мистецтво	
<i>характеризує</i> власну творчість за поданими орієнтирами; [3 МІО 3.1]; <i>пояснює</i>, що вдалося чи не вдалося; <i>визначає</i> за допомогою вчителя/ вчительки труднощі; <i>обирає</i> (за допомогою вчителя/ вчительки) спосіб удосконалення [3 МІО 3.2]; <i>презентує</i> результати власної творчості (співає улюблені пісні, виконує танцювальні рухи, демонструє власні роботи з образотворчого мистецтва тощо) перед рідними, однолітками [3 МІО 3.2]; <i>пояснює</i> задум [3 МІО 3.2]; <i>визначає</i> досягнення однолітків у художньо-творчій діяльності, виявляючи доброзичливість у висловлюваннях; [3 МІО 3.3]; <i>обговорює</i> з іншими враження від сприймання творів різних видів мистецтва та творчої діяльності, вважаючи уподобання інших [3 МІО 3.3]; <i>бере участь</i> у шкільних мистецьких заходах (концертах, конкурсах, виставках, фестивалях, інсценізаціях народних обрядів, арт-мобах, тижнях мистецтва тощо), у колективних творчих проектах, зокрема із використанням засобів улюбленого виду мистецтва і художньо-творчої діяльності [3 МІО 3.3]; <i>виконує різні дії / ролі</i> в колективному творчому процесі, <i>виявляючи повагу</i> до інших [3 МІО 3.3]	Презентація власних творчих досягнень. Оцінювання власної творчості за поданими орієнтирами. Оцінювання творчих здобутків однолітків за спільно визначеними орієнтирами. Виховні ситуації на основі творів мистецтва (обговорення сюжетів, характерів, вчинків, дій персонажів, створюваних мистецькими засобами). Колективне виконання творчого задуму. Оцінювання і самооцінювання у колективній творчості. Проведення шкільних мистецьких заходів. Дотримання правил творчої співпраці, взаємодії, комунікації.

Фізкультурна освітня галузь

Фізична культура

Пояснювальна записка

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– **виховання** в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– **формування** в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

– **розвиток** в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

– **використовувати** різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-

комунікативних технологій і критичного мислення;

- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**:

«Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Змістова лінія **«Рухова діяльність»** передбачає формування в молодших школярів уявлення про фізичну культуру як сукупність різноманітних фізичних вправ, способів рухової та ігрової діяльності, спрямованих на фізичний розвиток, зміцнення здоров'я та формування в молодших школярів умінь і навичок володіння різними способами рухової діяльності; здатності виконання вправ основної гімнастики, організуючих вправ, елементів акробатики, вправ корегувальної спрямованості та тих, що пов'язані з незвичним положенням тіла у просторі, ходьбою, бігом, танцювальними кроками, лазінням і перелізанням, стрибками; навичок володіння м'ячем; розвиток фізичних якостей; формування правильної постави й профілактику плоскостопості.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність»** передбачає виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; забезпечення усвідомлення важливості співпраці під час ігрових ситуацій; формування уміння боротися, здобувати чесну перемогу та з гідністю сприймати поразку, контролювати свої емоції, організовувати свій час і мобілізувати ресурси, оцінювати власні можливості в процесі ігрової та змагальної діяльності, виконувати різні ролі в ігрових ситуаціях, відповідати за власні рішення користуватися власними перевагами і визнавати недоліки в тактичних діях у різних видах спорту, планувати та реалізовувати спортивні проєкти (турніри, змагання тощо); формування в молодших школярів умінь і навичок виконання естафет.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти	Зміст навчання
Рухова діяльність	
має уявлення про історію виникнення Олімпійських ігор; називає олімпійське гасло та символ Олімпійських ігор; пояснює вплив позитивних та негативних чинників на стан здоров'я учнів [3 ФІО 2.2]; добирає спортивний інвентар відповідно виду спорту [3 ФІО 1.2]; контролює свій фізичний стан за частотою серцевих скорочень, диханням та самопочуттям перед фізичними навантаженнями в процесі та після занять [3 ФІО 2.1]; [3 ФІО 2.2]; виконує організовуючі вправи команди на перешикування з однієї шеренги уступами за розрахунком 9, 6, 3, на місці [3 ФІО 1.1]; виконує загальнорозвивальні вправи з предметами (малі м'ячі, скакалки) та без предметів [3 ФІО 1.1];	Історія виникнення Олімпійських ігор. Символи, ритуали і церемонії Олімпійських ігор. Вплив позитивних та негативних чинників на стан здоров'я учнів. Спортивний інвентар для різних видів спорту. Оцінка фізичного стану за частотою серцевих скорочень, диханням та самопочуттям в процесі занять фізичною культурою.
розрізняє та виконує присідання, виси, упори: присідання, нахили тулуба у сиді з різними положеннями ніг; перехід із сиді на правому стегні у сид на лівому стегні; <i>виси та упори</i> – згинання і розгинання рук в упорі на стегнах, в упорі лежачи; перехід із упору присівши в упор стоячи, із упору лежачи в упор лежачи боком і навпаки; упор на перекладині [3 ФІО 1.2]; виконує елементи акробатики: перекид назад в упор стоячи на колінах, в упор присівши; два перекиди вперед; “міст” із положення лежачи [3 ФІО 1.2]; володіє навичками пересувань: <i>ходьба</i> по гімнастичній лаві з високим підніманням стегна, <i>біг</i> до 30 м, рівномірний біг почергово з ходьбою до 1200 м; рівномірний біг до 900 м [3 ФІО 1.2]; пересування танцювальними кроками: ритмічне поєднання рухів і кроків, підскоків; танцювальні імпровізаційні вправи босоніж; <i>лазіння</i> по похилій гімнастичній лаві (кут нахилу 45 градусів) однойменним та різнойменними способами; <i>лазіння</i> по гімнастичній стінці різнойменними та однойменним способом (вгору, вниз, по діагоналі, праворуч, ліворуч); [3 ФІО 1.2]; <i>лазіння по канату</i>, закріпленому над похилою гімнастичною лавою (лежачи на спині на похилій лаві) [3 ФІО 1.2]; володіє навичками метання м'яча у вертикальну ціль (мішень 1х1 м) на висоті 3 м з відстані 3 – 4 м на дальність відскоку; метання м'яча з різних вихідних положень [3 ФІО 1.3]; виконує вправи з великим м'ячем: елементами баскетболу – тримання баскетбольного м'яча; передачі м'яча двома руками від грудей на місці; ловіння м'яча; передачі м'яча двома руками від грудей у ціль і ловіння його після відскоку від підлоги; ведення м'яча на місці та під час ходьби правою та лівою рукою; <i>елементи футболу</i> – удари м'яча внутрішньою та середньою частиною підйому по нерухомому м'ячу у вертикальну ціль (смуга шириною 1,5 м, довжиною 8-10 м) та горизонтальну ціль (смуга шириною 1,5 м, довжиною 8-10 м), ведення м'яча вивченими способами між стійками і їх обведенням; жонглювання м'ячем (хлопці), повітряною кулькою (дівчата) [3 ФІО 1.3]; застосовує вивчені прийоми в іграх з міні-баскетболу та міні-футболу [3 ФІО 3.1]; виконує стрибки: зі скакалкою на одній, двох ногах [3 ФІО 1.3]; <i>стрибки</i> у висоту з прямого розбігу (через гумову мотузку) способом “зігнувши ноги” [3 ФІО 1.1]; <i>стрибки</i> у довжину з місця, з розбігу 5-7 кроків способом “зігнувши ноги”: стрибки “у кроці” [3 ФІО 1.1];	Культура рухів з елементами гімнастики: організовуючі вправи. Загальнорозвивальні вправи з предметами (малі м'ячі, скакалки) та без предметів. Фізичні вправи: присідання, нахили, виси та упори. Елементи акробатики. Вправи для оволодіння навичками пересувань (ходьба, біг). Пересування танцювальними кроками. Лазіння різними способами по гімнастичній лаві, гімнастичній стінці. Лазіння по канату. Вправи для формування навичок володіння малим м'ячем. Вправи для формування навичок володіння великим м'ячем (елементи баскетболу). Елементи футболу. Гра в міні-баскетбол та міні-футбол. Вправи для оволодіння навичками стрибків. Стрибки у висоту з прямого розбігу “зігнувши ноги”. Стрибки у довжину з місця і розбігу. Фізичні вправи для розвитку сили. Фізичні вправи для розвитку швидкості.

виконує фізичні вправи для розвитку фізичних якостей: <i>сили</i> – у висі піднімання зігнутих і прямих ніг до кута 90 градусів; у положенні лежачи на спині піднімання прямих ніг до кута 90 градусів; у положенні лежачи на спині згинання і розгинання рук, утримуючи обтяження до 1 кг; підтягування у висі лежачи на низькій перекладині [3 ФІО 1.2]; <i>швидкості</i> – біг за м'ячем, обручем, що котиться; прискорення до 10 м; підкидання і ловіння малого м'яча по чергово правою і лівою рукою [3 ФІО 1.2]; <i>витривалості</i> – рівномірний біг у повільному темпі до 6 хв. (з можливим переходом на ходьбу, враховуючи індивідуальні особливості учня) [3 ФІО 1.2]; <i>гнучкості</i> – рухи руками, ногами і тулубом з поступовим збільшенням амплітуди рухів; вправи біля гімнастичної стінки: пружинясті нахили тулуба, махи ногами у різних площинах; вправи на розтягування; викрути рук вперед і назад, тримаючи гімнастичну палицю або скакалку; <i>координації</i> – пересування по обмеженій і підвищеній опорі з подоланням перешкод; вправи зі зміною положення тіла у просторі; "човниковий" біг 4 x 9 м [3 ФІО 1.2]	Фізичні вправи для розвитку витривалості. Фізичні вправи для розвитку гнучкості. Фізичні вправи для розвитку координації.
<i>добирає та виконує</i> фізичні вправи для формування правильної постави і профілактики плоскостопості: вправи для м'язів шиї, плечового пояса, верхніх кінцівок, спини, живота, тулуба та нижніх кінцівок; <i>загальнорозвивальні вправи в русі</i>: ходьба, біг, стрибки, випади, повороти тулуба під час бігу, вправи на координацію, викрути тулуба; <i>загальнорозвивальні вправи з предметами</i>: з гімнастичними палицями, м'ячами, зі скакалками, обручами, мішечками піску на голові під час ходьби [3 ФІО 1.2]; [3 ФІО 2.2]; <i>вправи для попередження плоскостопості</i>: ходьба, біг на носках, ходьба перекатами з п'яти на носок, "гусінь", "ведмідь клишоногий", стрибки [3 ФІО 1.2]; [3 ФІО 2.2]; <i>володіє</i> навичками пересувань на лижах вивченими ходами (одночасний, безкроковий, поперединний, двокроковий) на відстань до 1000 м; <i>спуски</i> у низькій стійці; <i>підйоми</i> "драбинкою"; <i>гальмування</i> "плугом"; "напівплугом"; * [3 ФІО 1.1]; [3 ФІО 3.2]; <i>виконує</i> вправи у воді – стрибок у воду з бортика; багатократні видихи у воду із зануренням; рухи руками і ногами як у плаванні стилем кроль на грудях; узгодження рухів руками із диханням; ковзання на грудях з наступним підключенням роботи ніг, рук і дихання; подолання дистанції до 15 м вивченим способом. * [3 ФІО 1.1]; <i>дотримується</i> правил безпечної поведінки для себе та однокласників у воді * [3 ФІО 3.2]	Фізичні вправи для формування постави і профілактики плоскостопості. Загальнорозвивальні вправи в русі. Вправи на координацію. Загальнорозвивальні вправи з предметами. Вправи для попередження плоскостопості. Вправи для оволодіння навичками пересувань на лижах (одночасний, безкроковий, поперединний, двокроковий). * Вправи для оволодіння навичками плавання. * Правила безпечної поведінки на воді.
Ігрова та змагальна діяльність	
<i>бере участь</i> у рухливих, спортивних іграх та естафетах, ефективно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей [3 ФІО 1.3]; [3 ФІО 3.1]; [3 ФІО 3.3]; <i>дотримується правил</i> безпечної поведінки для себе та однокласників у процесі рухової, ігрової та змагальної діяльності [3 ФІО 2.1]; [3 ФІО 3.2]	Рухливі ігри. Техніка і тактика спортивних ігор (баскетбол, футбол). Правила безпечної поведінки в процесі рухової, ігрової та змагальної діяльності.

*Оволодіння навичками плавання за наявності в ЗЗСО відповідних умов

*Оволодіння навичками пересувань на лижах за наявності в ЗЗСО відповідних умов

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (набуття компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчального плану та Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, надання рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

В.о. директора ліцею

Олена БУТКО